

«Il Cussegl grond lavura fitg efficient»

La FMR tira bilantscha cun il parsura partent dal Cussegl grond Alessandro Della Vedova

DA MARTIN CABALZAR/FMR

■ Oz suentermezdi avra Alessandro Della Vedova (PCD) per l'ultima giada la sessiun dal Cussegl grond per alura surdar il timun a ses successur dessi-gnà Martin Wieland (FDP). Nova vicepresidente daventa Aita Zanetti (PBD). La FMR ha vuli savair co corona ha influenzà sia incumbensa sco president e la lavur parlamentara.

Tge experientschas avais Vos fatg il zercladur cun l'emprima sessiun extra muros dal Cussegl grond ch'ha gi lieu en la halla da la citad da Cuira?

Alessandro Della Vedova: Per mai sco president dal Cussegl gronda ha principalmain mancà il support per las installaziuns tecnicis ed electronicas ch'èn avant maun en la sala dal Cussegl grond e che simplifitgeschan considerablamain da diriger la lavur parlamentara. Era la distanza tranter las singulas deputadas ed ils singuls deputads n'han betg simplifitgà mes pensum. Il deputà che seseva il pli lunsch davent aveva ina distanza da 60 meters da mai. Tschai ha dentant funcziunà bain, tenor mai.

Avais Vos stuì far tschertas adattaziuns da l'infrastructura en vista a la sessiun d'avust che cumenza oz suentermezdi?

Na, quai che pertutga las mesiras da protecciun n'avain nus stuì far naginas midadas. Il presidi vegn dentant a sensibilisar cuntinuadamain las deputadas ed ils deputads per il fatg ch'il parlament n'ha betg ultim er la funcziun da dar in bun exempel e ch'el haja da sa tegnair vid las reglas era durant las pausas. Per pudair respectar las reglas da distanza stipuladas datti plaz avunda en la halla da la citad.

La decisiun dal biro dal parlament da tractandar las elecziuns da la Dretgira chantunala gia en la sessiun d'avust è fruntada sin critica damai che pliras proceduras en quest regard èn anc pendentas. Quals èn stads ils motivs principals per betg riferer l'elecziun fin che tut ils fatgs èn sin maisa?

Las proceduras e pendenzas che stattan en cumpetenza da la cumissiun per giu-

stia e segirezza (KJS) èn oz tuttas gia sin maisa e las conclusiuns correspundentas èn enconuschentas. La cumissiun numnada consista da represchentantas e represchentants da tuttas partidas represchentadas en il Cussegl grond. Quai che concerna las ulteriuras proceduras ch'èn anc pendentas avant il Tribunal administrativ u il Tribunal federal pudess cuzzar anc mais avant ch'ina sentenza è avant maun.

Po il parlament tuttina prender gia l'avust cun buna conscienza ina decisiun?

Resumond pudain nus constatar ch'il parlament po eleger cun buna savida e conscienza gia quest'emna. Nus na pudain era betg spetgar a fin a mai. Ina nova dretgira è apparentamain svelta tschernida, in giurist na po dentant betg lavurar d'in di sin l'auter sco derschader. I dover simplamain in tschert temp fin che quel è cudischì cun sia nova funcziun. Lain imaginar che tuts fissan tuttenina novs. Tenor la lescha ston las dretgiras plinavant esser occupadas cumplettamain ed ablas d'agir sin il cumenzament da l'onn 2021. Sche tut ils derschaders vegnesan elegids da nov pir ils 19 d'october e stuessan cumenzar gia l'emprim da schaner lur incarica n'è quai simplamain betg realistic. Gia uss fai prescha. Igl è era legitim ch'ils derschaders actuals che na vegnan betg reelegids han il temp necessari per s'orientar da nov. Cun l'emprima egliada para tut dad esser simpel, mo la realitad è fitg complexa.

La sessiun d'avust è surchargiada cun in grond dumber d'intervenziuns persunalas. Na fissi betg pli effizient sche singulas dumondas vegnissan scleridas direct e bilateral cun ils responsabels senza metter en funcziun in grond apparat administrativ?

Gea, tar la gronda part da las intervenziuns persunalas fiss quai tuttavai pusaivel. Dentant senza vulair pauschalisar n'avessan ils politichers alura nagina visibilitad en la publicitad e raccoltassan uschia critica ch'els n'interprenedian nagut. E mintga quatter onns datti elecziuns. Quai è ina concessiun al temp odiern ed ad ina societad ch'è adina «in zichel esibiziunistica».

La sessiun d'avust dal Cussegl grond ha puspè lieu en la halla da la citad da Cuira.

FOTO PHILIPP BAER

Co giuditgais Vos insumma l'efficienza dal parlament e nua stuess ins far midadas?

Or da mia optica lavura il Cussegl grond a moda fitg efficienta. Sch'ins considerescha quai che nus avain tractà en la sessiun da zercladur, alura stoss jau trair chapella. Quai che pertutga las intervenziuns persunalas avais Vos dentant per part raschun.

Co giuditgais Vos l'iniziativa populara per reducir il dumber da deputadas e deputads en il parlament?

Jau sun cumplettamain cunter. Ins na po betg adina argumentar cun «efficienza» e «spargnar». Jau consideresch la represchentanza da las numerusas e multifaras regiuns dal Grischun per blier pli impurtanta ch'ils custs. Ed il potenzial da spargnar fiss tuttina modest, en cumparegliaziun.

La politica viva er dals contacts persunals e dals dialogs bilaterals ordaiser il parlament. N'èn quels betg vegnids in zichel a la curta durant la sessiun a l'ur da la citad da Cuira?

In zichel schon. Nus tuts essan dentant conscients che nus essan confruntads actualmain cun ina situaziun extraordinaria. Consequentamain n'avain nus betg tantas difficultads da stuaire renunziar almain interimisticamain in zichel a la part divertenta.

Quant dapli custa la sessiun extra muros en la halla da la citad en cumparegliaziun cun ina sessiun normala en la sala dal Cussegl grond?

La sessiun da zercladur ha custà radund 260 000 francs dapli ch'ina sessiun normala en l'edifizi dal Cussegl grond. Ils custs da la sessiun d'avust vegnan a muntar tenor calculaziun a radund 130 000 francs. Quai sin fundament d'ina cunvegnientscha fatga cun l'administraziun da la halla ch'ha lubì da laschar star las apparaturas tecnicis duvradas il zercladur, cun excepziun dals microfons.

Il parsura dal Cussegl grond visita en ses onn presidial era blers vitgs e bleras valladas da noss chantun e tgira là il contact cun la populaziun. Han quests contacts mancà a Vos quest onn?

L'emprima mesadad da mes onn presidial è stada caracteriada da numerusas visitas ad arranschaments, tut en tut radund 80. Alura è vegnì il «lockdown». L'agenda è stada bunamain vida d'inmument sin l'auter. Jau n'hai dentant betg mess ils mauns a chalon e laschè dar l'aura per ils lareschs ed hai visità durant quest temp sapientivamain bleras interpresas ed organisaziuns en l'entir chantun. Jau hai vulì nizzegiar la chaschun da constatar persunalmain co noss stadi funcziuna en in temp da crisa. Ultra da quai ha i da numerusas sesidas da la conferenza dals presidents ed in stretg barat d'infurmaziuns cun la regenza. Per mai èsi stà ord optica politica in temp fitg intensiv cun experienzas preziasas.

Tge giavischais Vos a Voss successur designà Martin Wieland?

Jau giavischel ch'el possia avair gist tant blers e bels inscunters sco quai ch'jau hai già la cuvida d'avair. E natiralmain era ch'il parlament fetschia er ad el obedientscha senza targlinar sco quai ch'igl è stà il cas tar mai. Per quai sun jau fitg engraziavel, quai ha levgià essenzialmain mia lavur.